

Výpal

Kolečka, 2011

Jana Krejzová

4. 10. 1963 narozena ve Vysokém Mýtě

1979–1983 Střední průmyslová škola keramická v Bechyni

1991–1993 dílny a semináře na Manchesterské univerzitě,
věnované především technologii Raku a jiným,
méně známým keramickým postupům

Po léta působila na ZUŠ v Chocni a ve Vysokém Mýtě
a od roku 2001 soukromě učí keramiku v Újezdci

Vystavuje od roku 1985, účastní se sympozii
a je zastoupena ve sbírkách doma, v Rakousku, Řecku,
Turecku, Francii, Velké Británii a v Číně

adresa: Újezdec 19, 570 01 Litomyšl

mobil: 777 188 977

e-mail: jana.krejzova@gmail.com

web: www.janakrejzova.cz

www.atelier-ujezdec.cz

J A N A K R E J Z O V Á

HLÍNA OHNĚM PÁLENÁ A VODOU CHLAZENÁ

8. 2. – 4. 3. 2012

**GALERIE JIŘÍHO JÍLKA, SADY 1. MÁJE, ŠUMPERK
ZAHÁJENÍ VE STŘEDU 8. ÚNORA V 18.00 HODIN
OTEVŘENO DENNĚ DO 18.00 HODIN NA ZAZVONĚNÍ
V RECEPCI PENZIONU G**

S PODPOROU GRANTU MINISTERSTVA KULTURY

*můj ateliér na starém statku,
tu cestu mezi kuchyní a ateliérem
jsem šla snad tisíckrát,
stotisíckrát
pomalu,
chvatně,
jako ve snách
se sluncem v nadhlavníku,
i s miskou čaje v prokřehlých rukách
opatrně našlapující opukových kamenů
zarůstající travou
můj ateliér na starém statku,
můj travní grizzly*

Kaplička, detail povrchu

Kolečka, 2011

*zdánlivá kolečka,
spirály noci,
ten co se otáčí,
není v mé moci,
zdánlivá kolečka,
spirály
noci
kdo že to volá
jsem
ti
ku
pomoci
zdánlivá kolečka
spirály
noci*

*navlíkám kolečka,
čas
ten
jen
posečka,
navlíkám kolečka
čas
ten
jen
posečka
úzkým jsme vešli,
velkým
půjdeme
ven
navlíkám kolečka*

Kolečka, 2011

Uroboros, 1999

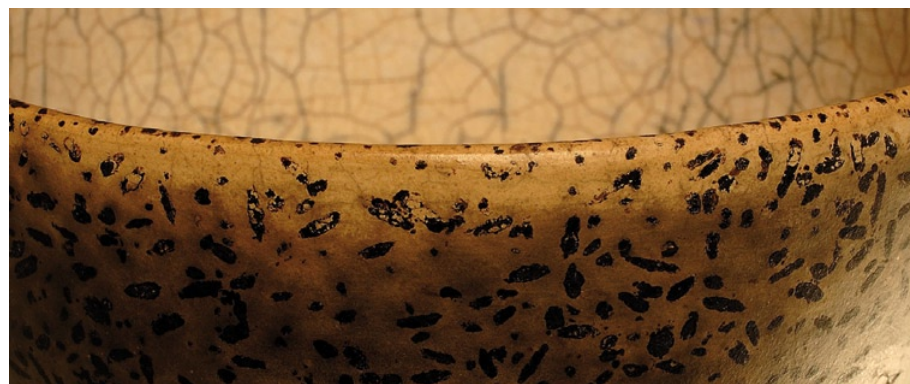
*vcházím do ztichlého domu,
včera tu bylo plno shonu
a
dnes
jen
bílé stěny,
vydechují
ozvěny
včerejších
slov*

„Baví mě dělat zdánlivě nesmyslné věci. Baví mě dělat věci jen tak. Baví mě dělat věci dlouho. Baví mě nehledět na výsledek. Baví mě kopat hlínu. Baví mě šlapat hlínu. Baví mě pálit hlínu. To mě baví...“

Už i svými slovy Jana potvrzuje, že proces práce s hlínou, jeho stále nové možnosti a radost z nich i v něm je jí vším. Používá jednoduché prostředky a má raději výpaly dřevem a otevřeným ohněm. Pálí v jámě, v milíři i v papírové peci šité na míru a před hrncířským kruhem dává přednost miskám volně uhněteným z ruky. Pokouší hranici možného. To z touhy překročit samu sebe v údivu nade vším, co zdánlivě všední, je zázrakem prostoty, podobně jako to, že tráva se s každým jarem znovu zazelená, rozkvetne a voní a že ona sama je stejná i jiná.

Svou hlínu zná. S láskou k ní se asi narodila. Naslouchá jí a ví, že každá je jedinečná. Přidává k ní sklička, prach, popel, piliny a vedle záměrů do hry vstupují i nepředvídané náhody v podobě skvrn, dotyků rukou, různými nástroji, rostlinami, snad čímkoli. Nachází i jiné postupy a ráda zkusí výpaly těžko ovladatelné, které na těle střepů někdy způsobují i bolestivé trhliny a rány. Nedostatkem vzduchu jejich povrch dusí, až modrají a tmavnou do hlubokých, vzácně vyvrážděných odstínů a tónů.

Svobodnou techniku západní podoby Raku a její bytostně vlastní povahu, danou jí přerušováním a chlazením vodou, mlékem nebo i vínem a často i různě nahodilým zasahováním do průběhu výpalu, poznala v Anglii a následně si svou první živou zkušenost s ní ještě prohloubila mocným zážitkem ve Francii. V závratné chvíli tam na vlastní kůži naplno pocítila magickou sílu žáru ohně v závoji temna noci.

Sám výpal je pro ni uhrančivým obřadem vzkříšení kamene zvětralého v hlínu. Podobá se tomu, co ho nesouměřitelně přesahuje: zrcadlí žhavé děje jeho zrodu v lůně Matky Země. Ponořena v něm do sebezapomnění, je při tom ráda sama nebo jen s někým jí blízkým a podobně zasvěceným.

Dech krajiny, její barvy, zvířata a lidi v ní, to všechno je pro ni rozhodující, a to ať je právě kdekoli. Zhruba před deseti lety ale objevila už značně zchátralý statek; jeho kamenné stěny a krásně klenuté chlívy s pocitem až posvátnosti kaple. Po nutných opravách našla tam své pevné „místo za zdí“, dělící její svět na tady a vně. Uvnitř i kolem je blahodárné ticho; u stropu vlaštovčí hnízdo a na dohled legendami opředený Růžový palouček loučících se Českých bratří. Za oknem kočky a věkovitý strom, snad model pro japonskou tušovou kresbu a v létě i chladivý stín, třeba pro čajový obřad, ryze po česku, v duchu Jany z Újezdce. Co víc, když už sama práce s hlínou je vrchovatým naplněním její cesty sebepoznávání a sebepotvrzení v ní, pak na nejistém výsledku možná ani tolik nezáleží. A přece je každý zdařilý výpal i vzácným darem a čistou radostí...

Miroslav Koval